

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

	Godišnji izvještaj o prikupljanju mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda - sve vrste mlijeka (PO-M-MP/G)
1. Kontakt	
1.1 Nadležna institucija	Federalni zavod za statistiku
1.2 Nadležna organizaciona jedinica	SEKTOR POSLOVNIH STATISTIKA , Odsjek za statistiku poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i okoliša
1.3 Kontakt osoba	1) Fehrija Mehić 2) Ismir Melez
1.4 Funkcija kontakt osobe	1) Šef odsjeka za statistiku pljoprivrede, šumarstva , ribarstva i okoliša 2) Stručni saradnik za stočarstvo i okoliš
1.5 Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 - Sarajevo
1.6 Kontakt e-mail adresa	1) fehrija.mehic@fzs.ba; 2) ismir.melez@fzs.ba
1.7 Broj telefona	1) Telefon Šefa odsjeka +387 33/407-039 2) Telefon Stručnog saradnika +387 33/407-038
1.8 Broj faksa	033/226-151
2. Podaci o ažuriranju metapodataka	
2.1 Datum posljednje potvrde validnosti metapodataka	
2.2 Datum posljednje objave metapodataka	
2.3 Datum posljednjeg ažuriranja metapodataka	
3. Prezentacija statistike	
3.1 Opis metapodataka	Prikupljaju se podaci o godišnjoj proizvodnji i upotrebi mlijeka (svih vrsta mlijeka) u mljekarama, podaci o preduzećima i sabirnim centrima prema obimu godišnjeg prikupljanja mlijeka, preduzećima prema obimu prerađenog mlijeka, kao i preduzećima prema godišnjoj proizvodnji određenih skupina mliječnih proizvoda
3.2 Klasifikacije koje se koriste u istraživanju	1. Klasifikacija djelatnosti – KD BiH 2010 (usklađena sa NACE Rev. 2) - prema područjima i oblastima 2. Direktiva Savjeta Evrope br. 96/16Ek i Odluka EK br. 97/80/EK Regulatorna EK broj 1165/2008
3.3 Sektor obuhvaćenog istraživanja	Set podataka obuhvata sektor prerađivačke industrije, tačnije preduzeća, dijelove preduzeća i jedinice prema vrsti djelatnosti registrovane u djelatnosti 10.51-Proizvodnja mlijeka, mliječnih proizvoda i sira i djelatnosti 10.52-Proizvodnja sladoleda i drugih smrznutih smjesa, kao i druge sektore u kojima se javljaju preduzeća koja obavljaju navedene djelatnosti

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.4 Statistički koncepti i definicije	<p>Mlijeko za piće obuhvata neobrano mlijeko, djelimično obrano mlijeko i obrano mlijeko bez sadržaja aditiva.</p> <p>Mlaćenica rezidualni proizvod (može biti kiseo ili zakiseljen) od prerade mlijeka ili pavlake u maslac (kroz kontinuirano bućkanje i odvajanje od čvrstih masti).</p> <p>Pavlaka/vrhnje obuhvata pavlaku/vrhnje za direktnu potrošnju sa manje ili više od 29% mliječne masti. Fermentisani mliječni proizvodi obuhvataju jogurt, kiselo mlijeko, acidofilno mlijeko te ostale fermentisane proizvode (aromatizirani tečni jogurt ili zakiseljeno mlijeko koji sadrže dodato voće, koštunjčavo voće ili kakao).</p> <p>Mliječni napitci predstavljaju ostale tečne mliječne napitke koji sadrže najmanje 50% mliječnih proizvoda, uključujući proizvode bazirane na surutki, čokoladno mlijeko, mlaćenicu sa aditivima ili aromatizovanu i sl.</p> <p>Ostali svježi proizvodi su svježi mliječne proizvodi kao što su: deserti bazirani na mlijeku (žele mlijeko, rem kolač, kremasti deserti, mus i sl.) i sladoled.</p> <p>Mliječni proizvodi obuhvataju kondenzovano mlijeko, mliječne proizvode u prahu, maslac/puter i ostale žuto-masne mliječne proizvode, sir, obrađeni sir (topljeni sir i kompozitni topljeni sir), kazein i kazeinate, surutku/sirutku i ostale mliječne prerađevine.</p>
	<p>Kondenzovano mlijeko je proizvod dobijen djelimičnim uklanjanjem vode iz punomasnog mlijeka, poluobranog ili obranog mlijeka.</p> <p>Mliječni proizvodi u prahu su proizvodi dobijeni eliminacijom vode iz pavlake, punomasnog mlijeka, poluobranog mlijeka, obranog mlijeka, mlaćenice i kiselog mlijeka.</p> <p>Maslac/puter i drugi žuto-masni mliječni proizvodi su proizvodi sa sadržajem mliječne masti od 80-90%, sa sadržajem vode maksimalno 16% i sadržajem nemasne suhe materije ne više od 2%.</p> <p>Sir može biti svjež ili fermentirani proizvod, čvrst ili polučvrst, dobijen koagulacijom punomasnog, obranog ili djelimično obranog mlijeka, pavlake, surutkine pavlake ili mlaćenice, sam ili u kombinaciji, djelovanjem sirila ili drugog pogodnog koagulacionog sredstva, i djelimičnim izdvajanjem surutke nastale u takvom procesu.</p> <p>Meki sir : Sir u kojem sadržaj vode u nemasnoj osnovi (MFFB) poslije rafiniranja nije manji od 68%. Polumeki sir : Sir u kojem sadržaj vode u nemasnoj osnovi poslije rafiniranja nije manji od 62% i nije manji od 68%.</p> <p>Polutvrđi sir : Sir u kojem sadržaj vode u nemasnoj osnovi poslije rafiniranja nije manji od 55% i nije manji od 62%.</p> <p>Tvrđi sir : Sir u kojem sadržaj vode u nemasnoj osnovi poslije rafiniranja nije manji od 47% i nije manji od 55%.</p> <p>Ekstra sir : Sir u kojem sadržaj vode u nemasnoj osnovi poslije rafiniranja je manji od 47%.</p>

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

	<p>Svježi sir : Proizvod dobijen od kiselog mlijeka od kojeg je većina seruma uklonjena sušenjem ili pritiskanjem.</p> <p>Također uključuje surutku/sirutku (osim u obliku praha) sa sadržajem šećera i dodatkom voća do 30% po težini.</p> <p>Uključuje i svježi sir od surutke (dobijene koncentracijom surutke i dodavanjem mlijeka ili mliječne masti). Prerađeni sir je proizvod dobijen rendanjem, miješanjem, topljenjem i emulgovanjem pod uticajem toplote uz pomoć emulgatora, sa ili bez dodavanja mliječnih komponenti i/ili drugih namirnica. Kazein/Kazeinati : Kazein je glavni proteinski sastojak mlijeka. Dobija se zgrušavanjem obranog mlijeka pod dejstvom kiseline ili sirila.</p> <p>Surutka/sirutka je proizvod dobijen u procesu proizvodnje sira ili kazeina. U tečnom stanju, surutka/sirutka sadrži prirodne sastojke (u prosjeku 4,8% laktoze, 0,8% proteina i 0,2% masnoća) koji ostaju kada se kazein i veći dio masnoća izdvoji iz mlijeka. Ostali mliječni proizvodi su ostali nespecificirani mliječni proizvodi, većinom laktoferini.</p> <p>Obrano mlijeko i mlaćenica vraćeni gazdinstvima obuhvata količine vraćene gazdinstvima (uglavnom za ishranu stoke).</p>
	<p>Mlijeko i pavlaka/vrhnje u rinfuzi isporučeno drugim mljekarama (mliječni proizvodi osim u rasutom stanju nisu obuhvaćeni). Mlijeko i pavlaka/vrhnje u rinfuzi isporučeno u druge države (mliječni proizvodi u rinfuzi)</p> <p>Od toga 4.1. - mlijeko i pavlaka/vrhnje u rinfuzi isporučeno u EU</p> <p>Ostala upotreba uključuje količine punomasnog i obranog mlijeka (u svim oblicima) dostavljene prerađivačkoj inustriji (npr. za proizvodnju sladoleda) ili namijenjene za ishranu životinja, bez količina prikazanih pod šifrom 3.</p>
3.5 Statistička jedinica	Jedinice posmatranja su preduzeća, dijelovi preduzeća, jedinice prema vrsti djelatnosti registrovani za obavljanje djelatnosti proizvodnje mlijeka, mliječnih proizvoda i sira, te proizvodnju sladoleda i drugih smrznutih smjesa
3.6 Statistička populacija	Mljekare na teritoriji FBiH koje otkupljuju sirovo mlijeko od poljoprivrednih gazdinstava i dalje preradjuju u proizvode navedene pod klasifikacijom djelatnosti 10.51 i 10.52
3.7 Referentno geografsko područje	Podaci se odnose na Federaciju BiH.
3.8 Vremenska pokrivenost	Podaci o otkupljenom sirovom mlijeku, i proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda prikupljaju se od 2013. godine

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.9 Bazni period	Objavljuje se otkupljena količina sirovog mlijeka, proizvedenih svježih i ostalih mliječnih proizvoda, sadržaj mliječne masti i proteina u prikupljenom mlijeku, sadržaj mliječne masti u glavnim mliječnim proizvodima, kako i indeks prikupljenih količina mlijeka, proizvedenih proizvoda, masti i proteina sa bazom na prethodnu godinu
4. Jedinica mjere	Jedinica za objavljeni set podataka je tona, kao i % za promjene
5. Referentni period	Referentni period je prethodna godina
6. Institucionalni mandat (ovlaštenje)	
6.1 Pravni akti i drugi sporazumi	<ul style="list-style-type: none">• Zakonski i pravni temelj za provođenje predmetnih aktivnosti je sadržan u Zakonu o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 9/09), te u Planu provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH i u Četvrogodišnjem Programu. Članom 17. Zakona o statistici je propisano da se statistička istraživanja provode u vremenu određenom četvrogodišnjem Programom i razrađenim godišnjim Planom rada za budžetsku godinu.• EU regulative i preporuke
6.2 Razmjena (posredovanje) podataka	Federalni zavod za statistiku je institucija koja je zvanično zadužena za izračun i diseminaciju podataka o prikupljanju mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda na godišnjem nivou za FBiH. Isti se na agregiranom nivou ustupaju Agenciji za statistiku BiH
7. Povjerljivost	
7.1 Povjerljivost - politika	Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici U FBiH (Sl.novine FBiH, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

7.2 Povjerljivost - postupanje sa podacima	Federalni zavod za statistiku obavlja diseminaciju isključivo agregiranih podataka o otkupu sirovog mlijeka i proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda u Federaciji BiH u svim saopćenjima i biltenima koji se redovno objavljuju. Podaci koji su prikupljeni, obrađeni i pohranjeni u svrhu izrade statističkih podataka smatraju se povjerljivim ako je putem tih podataka moguće neposredno ili posredno identificirati izvještajne jedinice čime se otkrivaju pojedinačni podaci. Izvještajna jedinica se neposredno identificira putem naziva i adrese, odnosno putem identifikacionog broja koji joj je zvanično dodijeljen. Posredna identifikacija je utvrđivanje identiteta izvještajne jedinice putem dedukcije, uzimajući u obzir sve mjere koje se mogu koristiti da bi se identificirala pomenuta izvještajna jedinica. Tokom obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašteni organi i ustanove, poduzeće sve neophodne mjere, organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja u druge a ne u statističke svrhe. Lica koja imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.
8. Politika diseminacije	
8.1 Kalendar objavljivanja	Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.
8.2 Pristup kalendaru objavljivanja (link)	http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf
8.3 Pristup korisnika	Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (http://fzs.ba/index.php/publikacije/) i u bazi podataka (http://www.px-web.fzs.gov.ba/).
9. Učestalost diseminacije podataka	Statistika otkupa sirovog mlijeka i proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda se diseminira na godišnjoj osnovi
10. Dostupnost i razumljivost	
10.1 Saopćenja	Godišnje saopćenje za otkupljeno sirovo mlijeko i proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda u pdf i xls formatu http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/poljoprivreda-i-ribarstvo/
10.2 Publikacije	Mjesečni statistički pregled Federacije BiH

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

10.3 On-line baza podataka	Podaci o statistici otkupa sirovog mlijeka i proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda nisu dostupni u on-line bazi podataka FZS-a .
10.4 Pristup mikro podacima	<p>Članom 39. Zakona je propisano:</p> <p>"U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.</p> <p>O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti. Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje."</p> <p>U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.</p>
10.5 Drugo	Podaci se šalju Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine i vrši se dalja diseminacija podataka za nivo BiH
10.6 Dokumentacija o metodologiji	Metodologija - Metodološka uputstva za izvještaj o otkupu sirovog mlijeka i proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/poljoprivreda-i-ribarstvo/
10.7 Dokumentacija o kvalitetu	Nije rađen zvanični izvještaj o kvalitetu za statistiku mlijeka
11. Upravljanje kvalitetom	
11.1 Osiguranje kvaliteta	FZS slijedeći BHAS slijedi i preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u Kodeksu prakse evropske statistike (CoP) i implementira smjernice date u Okviru za osiguranje kvaliteta evropskog statističkog sistema (QAF).
11.2 Procjena kvaliteta	Kvalitet podataka je na zadovoljavajućem nivou, podaci se prikupljaju i diseminiraju u skladu sa preporukama i standardima
12. Relevantnost	
12.1 Korisničke potrebe	Popred izvještavanja Eurostata, podaci se koriste i za potrebe Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije BiH, organa lokalne samouprave, Privredne komore Federacije BiH, Poljoprivrednog fakulteta, Ekonomskog instituta za palniranje i drugih istraživačkih i obrazovnih institucija, medija, fizičkih lica, kao i za potrebe Ekonomskih računa u poljoprivredi

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

12.2 Zadovoljstvo korisnika	Ne provodi se Anкета o zadovoljstvu korisnika podacima statistike mlijeka. Zadovoljstvo korisnika podataka FZS se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika. Anкета je dostupna na web stranici FZS http://www.fzs.ba/fzssurvey/index.php/survey/index/sid/543895/newtest/Y . Rezultati iste dostupni na web stranici FZS : http://www.fzs.ba/zadovoljstvo2015.pdf
12.3 Kompletnost podataka	
13. Tačnost i pouzdanost procjene	
13.1 Opća tačnost procjene	Statistika mlijeka ne radi se na principu uzorka već na principu punog obuhvata, pa se stoga i ne vrši procjena podataka na bazi uzorka. Svakog mjeseca se vrše redovne kontrole podataka pri unosu i obradi, i po potrebi kontaktira izvještajna jedinica, a sa ciljem otklanjanja mogućih grešaka pri unosu i obradi, kao i grešaka izvještajnih jedinica.
13.2 Greška uzorkovanja	Budući da se ovo istraživanje zasniva na punom obuhvatu jedinica posmatranja, prema kriteijima sadržanim u Direktivi Savjeta Evrope br. 96/16EK greške uzorkovanja nisu relevantne
13.3 Neuzoračka greška	
14. Pravovremenost i tačnost objave	
14.1 Pravovremenost	Podaci se objavljuju u skladu sa Godišnjim planom statističkih istraživanja i Kalendarom objavljivanja statističkih podataka 12 mjeseci nakon referentnog perioda (t+75)
14.2 Tačnost	Stopa tačnosti objave podataka iznosi $12/(12+0) = 1.0$ ili 100 %. Svi rokovi za objavljivanje su ispoštovani u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.
15. Usklađenost i uporedivost	
15.1 Uporedivost - geografska	Raspoloživi podaci statistike mlijeka su u potpunosti uporedivi sa zemljama EU
15.2 Vremenska uporedivost	Podaci o prikupljenom sirovom mlijeku i proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda se obraduju i publikuju kontinuirano u godišnjoj dinamici od 2013. godine i od te godine su vremenski uporedivi.
15.3 Usklađenost - cross domain	
15.4 Usklađenost - interna	Podaci unutar ovog istraživanja su koherentni.

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

16. Troškovi i opterećenje	Nemamo informaciju o troškovima i opterećenjima. Prijedlog za eventualno smanjenje troškova bi moglo biti intenziviranje slanja dopisa i obrazaca elektronskim putem, kao i primanja izvještaja od izvještajnih jedinica. Prijedlog za smanjenje opterećenosti respondenata je upoređivanje metodologija i obrazaca za različita istraživanja, i prestanak dupliranja istih pitanja u različitim istraživanjima
17. Revizija podataka	
17.1 Revizija podataka - politika	Ne postoji politika revizije objavljenih podataka.
17.2 Revizija podataka - praksa	Ne postoji politika revizije objavljenih podataka.
18. Statistička obrada	
18.1 Izvor podataka	Izvor podataka je godišnje istraživanje kojim su obuhvaćena poljoprivredna preduzeća, jedinice i u sastavu i jedinice prema vrsti djelatnosti koji obavljaju djelatnost proizvodnje mlijeka, mliječnih proizvoda i sira, te proizvodnje sladoleda i drugih smrznutih smjesa
18.2 Učestalost prikupljanja podataka	Godišnje saopćenje za otkupljeno sirovo mlijeko i proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda u pdf i xls formatu http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/poljoprivreda-i-ribarstvo/
18.3 Prikupljanje podataka	Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom (poštom, mailom ili faksom).
18.4 Validacija podataka	Unosom u bazu podataka vrši se uobičajena kontrola podataka koja je zasnovana na logičkoj i računskoj kontroli podataka o klanju stoke i peradi u klaonicama Nakon obrade podataka vrši se kontrola ukupnih prikupljenih i proizvedenih i izračunatih indeksa primjenom logičkih i računskih koraka
18.5 Kompilacija podataka	Izračunavaju se podaci o godišnjoj proizvodnji i upotrebi mlijeka (svih vrsta mlijeka) u mljekarama, podaci o preduzećima i sabirnim centrima prema obimu godišnjeg prikupljanja mlijeka, preduzećima prema obimu prerađenog mlijeka, kao i preduzećima prema godišnjoj proizvodnji određenih skupina mliječnih proizvoda
18.6 Prilagođavanje	Ne koriste se statistički postupci za podešavanje serije (metode desezoniranja).
19. Komentar	